

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern
pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 152/2022
cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea
mijloacelor financiare
ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului de hotărâre este prevăzută de acțiunea 245 din Planul național de reglementări pentru 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.

Totodată, prezentul proiect de hotărâre de Guvern este elaborat în vederea realizării prevederilor Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova și Legii 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală.

Elaborarea proiectului este condiționată de necesitatea ajustării unor indicatori, includerii posibilității depunerii online a notelor conceptuale și cererilor de finanțare, în contextul dezvoltării și lansării Sistemului Informațional de Gestionare a Programelor și Proiectelor de Dezvoltare Regională și Locală (GPPDRL) și necesitatea diversificării măsurilor de finanțare în contextul documentelor de politici elaborate și aprobate pe parcursul anului 2024, în particular: Hotărârea Guvernului nr.216/2024 cu privire la aprobarea Programului Național de dezvoltare locală „Satul European” pentru anii 2024 – 2028, Hotărârea Guvernului nr. 435/2024 cu privire la aprobarea Programului Național de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare pentru anii 2024-2028, Hotărârea Guvernului nr. 758/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului informațional pentru gestionarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, precum și în contextul evaluării intermediare a Hotărârii de Guvern nr.916/2020 cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a orașelor poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Una dintre problemele abordate prin prezentul proiect se referă la drumurile locale, un element esențial al dezvoltării comunităților. În prezent, nu există criterii clare pentru distribuirea fondurilor destinate infrastructurii rutiere, prioritate având localitățile cu obiective de importanță națională sau regională. În unele localități care au beneficiat de reabilitarea infrastructurii de drum existente, infrastructura tehnico-edilitară era în stare mai proastă decât în alte sate, chiar și numărul populației fiind mai mic decât în alte localități potențiale beneficiare de investiții pentru drumuri. Aceste aspecte subliniază lipsa unui mecanism eficient de evidență a dezvoltării locale. În acest context, proiectul propune soluționarea acestei probleme prin reglementarea posibilității de finanțare a reabilitării drumurilor comunale și a străzilor, prin intermediul Fondului Național de Dezvoltare Regională și Locală, aplicând mecanisme similare utilizate pentru celelalte măsuri finanțate din Fond. Această măsură va fi disponibilă exclusiv autorităților publice locale care au asigurat accesul la infrastructura de apă și sanitație sau a căror aliniament (conform Planului de amenajare a teritoriului, secțiunea apă și sanitație) nu afectează drumurile selectate spre intervenție.

O altă problemă abordată este legată de instituționalizarea mai târzie a regiunii de dezvoltare mun. Chișinău, precum și de lipsa statutului de oraș-pol sau pol de dezvoltare a acestuia, ceea ce limitează participarea acestuia la diverse măsuri de finanțare. Proiectul vine în întâmpinarea acestei provocări, oferind posibilitatea mun. Chișinău de a participa la măsuri destinate revitalizării urbane, având în vedere existența unor zone degradate inclusiv în capitală.

Încă o problemă a cărei soluționare este propusă prin acest proiect vizează stimularea procesului de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale. Deși a fost inițiat câțiva ani în urmă, procesul înregistrează progrese lente, iar prin prezentul proiect se propun măsuri stimulative acestor procese, prin oferirea posibilității UAT-urilor amalgamate de a înainta mai multe proiecte per domeniu de intervenție, reglementările actuale limitând APL-urile la depunerea unui singur proiect.

În contextul oportunității desfășurării de noi apeluri de proiecte, pentru atingerea obiectivelor documentelor de politici naționale din domeniul dezvoltării regionale și locale, se propune intrarea în vigoare a hotărârii la data publicării.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivele urmărite ca rezultat al aprobării proiectului de Hotărâre de Guvern vizează:

- îmbunătățirea proceselor de monitorizare a proiectelor de dezvoltare regională și locală;
- asigurarea accesului îmbunătățit la infrastructura tehnico-edilitară;
- amplificarea impactului pozitiv al dezvoltării urbane, revitalizării economice și sociale a orașelor, inclusiv a orașelor-poli de creștere;
- optimizarea procedurilor de participare la apelurile de proiecte prin măsuri de digitalizare.

Principalele prevederi ale proiectului:

La Anexa nr. 1 a Hotărârii Guvernului nr. 152/2022:

- redefinirea unor noțiuni pentru plus de claritate;
- revizuirea etapelor de implementare a proiectelor de dezvoltare locală, prin expunerea mai clară a consecutivității acțiunilor legate de aprobarea finanțării și completări în ceea ce privește condiționalități pentru semnarea contractelor de finanțare, menite să asigure eliminarea tuturor restanțelor și incertitudinilor înainte lansarea proiectelor.

La Anexa nr. 2 a Hotărârii Guvernului nr. 152/2022:

- reglementarea aplicării procedurii online de participare la apelurile de proiecte;
- revizuirea criteriilor de definire a impactului regional, în contextul rezultatelor Recensământului și experienței organizării concursurilor de proiecte;
- ajustarea unor indicatori, excluderea celor care se repetă și completarea cu noi indicatori;
- diversificarea tipurilor de proiecte pentru unele măsuri de finanțare;
- crearea premiselor pentru participarea mun. Chișinău și mun. Bălți la apelurile de proiecte pentru mai multe măsuri de finanțare;
- crearea premiselor pentru participarea asociațiilor de proprietari în condominiu la apelurile de proiecte destinate revitalizării urbane.

La Anexa nr. 3 a Hotărârii Guvernului nr. 152/2022:

- reglementarea aplicării procedurii online de participare la apelurile de proiecte;
- includerea unei noi măsuri de finanțare dedicate reabilitării drumurilor publice locale prin intermediul Fondului Național de Dezvoltare Regională și Locală;
- transferarea obiectivelor de intervenție ce vizează instituțiile de prestări servicii sociale și medicale de la Măsura 2.3 la Măsura 2.1, care va fi specifică pentru toate clădirile publice, indiferent de destinația funcțională a acestora. Pentru măsura 2.3 s-au păstrat la Măsura 2.3 s-au păstrat intervenții în infrastructura de sport și recreere.

- ajustarea unor indicatori, excluderea celor care se repetă și completarea cu noi indicatori; - reglementarea posibilității unităților administrativ teritoriale amalgamate de a depune mai multe proiecte per domeniu de intervenție; - reglementarea obligativității deținerii Planurilor Urbanistice Generale de către aplicanți; - excluderea mecanismului de selectare a proiectelor prin apel competitiv de granturi mici pentru a preveni fragmentare resurselor FNDRL. Prin mecanismul de granturi mici, mijloacele financiare sunt distribuite în limite mici către multiple proiecte, însă cu un impact limitat. Astfel, deși prin mecanismul de granturi mici pot fi sprijinite mai multe inițiative, acestea nu sunt suficient de solide sau relevante pentru dezvoltarea pe termen lung a localităților. Or, aceste resurse pot fi alocate pentru proiecte strategice și sustenabile, chiar dacă într-un număr limitat.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu au fost analizate opțiuni alternative.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Modificările propuse nu presupun intervenții la nivel de cadru instituțional și/sau beneficiari. Punerea în aplicare a ajustărilor urmează a fi realizată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, de comun cu Agențiile de Dezvoltare Regională și Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Aprobarea modificărilor propuse în proiectul de hotărâre nu presupune alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat, la data aprobării. Impactul financiar și costurile pot fi estimate pe parcurs, odată cu lansarea apelurilor de proiecte conform măsurilor de finanțare prevăzute în Hotărâre.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu se aplică
4.4. Impactul social
Punerea în aplicare a modificărilor propuse va contribui la îmbunătățirea calității vieții pentru cetățeni, în special reglementarea posibilității finanțării, prin intermediul FNDRL, a reabilitării drumurilor locale. O infrastructură îmbunătățită a străzilor din localități va asigura accesul mai rapid și mai sigur la servicii esențiale precum educația, sănătatea și transportul public. De asemenea, această măsură poate servi drept premisă inclusiv pentru a stimula dezvoltarea economică a localităților prin creșterea mobilității și sporirea atractivității pentru eventuale inițiative de afaceri. În plus, îmbunătățirea infrastructurii rutiere poate reduce accidentele de trafic și poate crea un mediu mai sigur și mai confortabil pentru toți participanții la trafic. Astfel, măsura destinată reabilitării drumurilor

locale va contribui la dezvoltarea unui cadru social și economic mai echilibrat și mai sustenabil.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu se aplică
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu se aplică
4.5. Impactul asupra mediului
Nu se aplică
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu se aplică
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu se aplică
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu se aplică
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental. https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13925. Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017, proiectul de act normativ a fost publicat pentru consultări publice (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13925) și transmis spre avizare instituțiilor administrației publice centrale, în modul stabilit. Proiectul a fost avizat de nouă autorități, fiind recepționate și trei avize în procedură de consultare publică. Majoritatea recomandărilor au fost luate în considerare la definitivarea proiectului, iar propunerile neacceptate au fost reflectate și argumentate în Sinteză.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul hotărârii a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției, fiind formulate o serie de propuneri de redactare conform normelor de tehnică legislativă, care au fost acceptate pentru definitivarea proiectului.

Concluzia expertizei CNA a relevat că implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandării privind includerea unor norme de trimitere pentru procedura de contestare. Recomandarea a fost acceptată, proiectul fiind completat cu norme de trimitere.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea prezentului proiect de hotărâre nu va necesita modificarea sau aprobarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Prevederile proiectului vor fi implementate prin intermediul deciziilor Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale.

Secretar general

Angela ȚURCANU